

به نام خدا

فصل چهارم

«اعداد سه رقمی»

آموختنی ها

درس اول: معارفی بول

۱. ساختن مربع ۱۰۰ تایی
۲. شناخت واحد پول کمتر از یک ریال
۳. شناخت ارزش سکه ها
۴. اندازه گیری زمان

درس دوم: معارفی سه رقمی

۱. نمایش اعداد سه رقمی با ابزارهای مختلف
۲. خواندن عدد سه رقمی داخل و خارج جدول ارزش مکانی
۳. حل مسئله با راهبرد جدول ارزش مکانی

درس سوم: معارفی سه رقمی تقریبی

۱. آگوهایی چندتا در اعداد سه رقمی
۲. تقریب زدن اعداد سه رقمی
۳. شمارش ترتیب اعداد سه رقمی بزرگ

درس چهارم: آمادگی برای جمع و تفریق

۱. جمع و تفریق اعداد سه رقمی با جدول اعداد
۲. تقریب زدن اعداد سه رقمی
۳. جمع و تفریق تقریبی
۴. نمایش حرکتی با انگشت و گسترده نویسی

فعالیت کلاسی

۱

جای خالی را با کلمات و اعداد مناسب پر کن.

الف: یک بسته ۰۰ تایی = ده تایی = یکی

ب: ۵۰ سکه ی ۱ ریالی = سکه ی ۱۰ ریالی

پ: ۳۰ سکه ی ۱ ریالی = سکه ۱۰ ریالی

ت: ۱۰۰ سکه ی ۱ ریالی = سکه ی ۵۰ ریالی

فعالیت کلاسی

۱

جایهای خالی را با کلمات و اعداد مناسب پر کن.

الف: یک بسته ۱۰۰ تایی = ۱۰۰۰ ده تایی = ۱۰۰۰۰ یکی

ب: ۵۰ سکه ی ۱ ریالی = ۵۰۰۰ سکه ی ۱۰۰ ریالی

پ: ۲۰ سکه ی ۱ ریالی = ۲۰۰۰ سکه ی ۱۰۰ ریالی

ت: ۱۰۰ سکه ی ۱ ریالی = ۲۰۰۰ سکه ی ۵۰ ریالی

صفحه ی ۹۰ کتاب درسی ریاضی

پاسخ صحیح را به گزینه‌های سمت راست وصل کن.

۲

۱ بسته ی ده تایی

۳:۳۰ دقیقه

۷:۳۰ دقیقه

۱۰۰ ریال

۲۰ دقیقه بعد از ساعت ۳:۱۰ دقیقه

۳۰+۷۰

۳۰ دقیقه بعد از ساعت ۷

۱۰ سکه ی ۱۰۰ ریالی

صفحه ی ۹۰ کتاب درسی ریاضی

پاسخ صحیح را به گزینه‌های سمت راست وصل کن.

۲

۱ بسته ی ده تایی	۲ دقیقه بعد از ساعت ۳:۱۰ دقیقه
۳:۳۰ دقیقه	$۳۰ + ۷۰$
۷:۳۰ دقیقه	۳ دقیقه بعد از ساعت ۷
۱۰۰ ریال	۱ سکه ی ۱۰۰ ریالی

صفحه ی ۹۰ کتاب درسی ریاضی

۲ به اندازه ی زمان خواسته شده، عقربه های ساعت را تغییر بده و در ساعت (۲) عقربه بکش. سپس زمان را زیر آن بنویس.

(۱)

۱۰ دقیقه بعد

(۲)

صفحه ی ۹۰ کتاب درسی ریاضی

۲ به اندازه ی زمان خواسته شده، عقربه های ساعت را تغییر بده و در ساعت (۲) عقربه بکش. سپس زمان رازیر آن بنویس.

۱۲ : ۳۰

(۱)

۱۰ دقیقه بعد

۱۲ : ۴۰

(۲)

صفحه ی ۹۰ کتاب درسی ریاضی

در هر قسمت با استفاده از محور در جای خالی عدد مناسب بنویس.

۴

$$۱۰ + \square = ۵۰$$

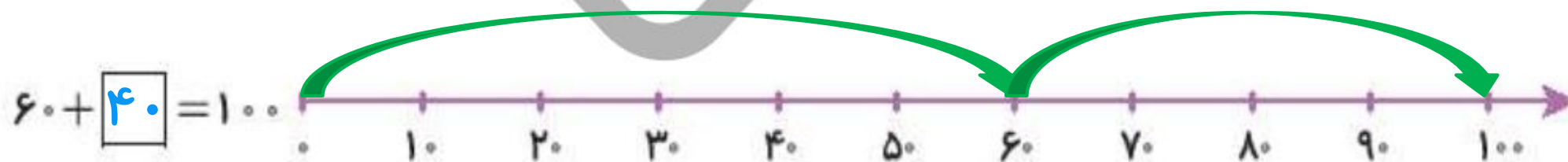
$$۶۰ + \square = ۱۰۰$$

صفحه ی ۹۰ کتاب درسی ریاضی

در هر قسمت با استفاده از محور در جای خالی عدد مناسب بنویس.

۴

فعالیت کلاسی

رقم ۶ در هر کدام از عددهای زیر در چه مرتبه‌ای قرار دارد؟

۶۱۵

۲۱۶

۶۰۵

۳۶۵

۴۳۶

فعالیت کلاسی

رقم ۶ در هر کدام از عددهای زیر در چه مرتبه‌ای قرار دارد؟

۱

۶۱۵

صدگان

۲۱۶

یکان

۶۰۵

صدگان

۳۶۵

دهگان

۴۳۶

یکان

کوچک‌ترین عدد سه‌رقمی و بزرگ‌ترین عدد سه‌رقمی می‌باشد.

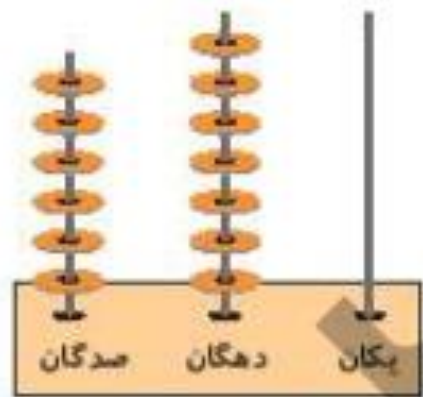
۲

با توجه به شکل‌ها، جدول و جاهای خالی را پر کن.

۲

صدگان	دهگان	یکان

صدگان	دهگان	یکان

به رقم:
به حروف:

به رقم:
به حروف:

کوچک‌ترین عدد سه‌رقمی ۱۰۰ و بزرگ‌ترین عدد سه‌رقمی ۹۹۹ می‌باشد.

۲

۲

با توجه به شکل‌ها، جدول و جاهای خالی را پر کن.

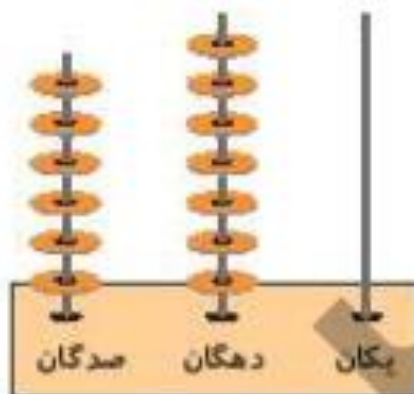

صدگان	دهگان	یکان
۵	۳	۴

۵۳۴

به رقم:

به حروف: پانصد و سی و چهار

صدگان	دهگان	یکان
۶	۷	۰

۶۷۰

به رقم:

به حروف: ششصد و هفتاد

۴ سکه‌ی روبه‌رو را با چند سکه‌ی ۱۰۰ ریالی می‌توانیم عوض کنیم؟

..... سکه‌ی ۱۰۰ ریالی

۵ الف: با کارت‌های عدد ۶، ۰، ۱ تمام عددهای سه رقمی را درست کن و بنویس.

ب: از بین عددهایی که نوشتی، عددی را پیدا کن که رقم صدگانیش از دهگان بیش‌تر و از یکان کم‌تر باشد.

۴ سکه‌ی روبه‌رو را با چند سکه‌ی ۱۰۰ ریالی می‌توانیم عوض کنیم؟

۵ سکه‌ی ۱۰۰ ریالی

۵ الف: با کارت‌های عدد ۶، ۰، ۱ تمام عددهای سه رقمی را درست کن و بنویس.

۶۱۰ - ۶۰۱ - ۱۶۰ - ۱۰۶

ب: از بین عددهایی که نوشتی، عددی را پیدا کن که رقم صدگانش از دهگان بیش‌تر و از یکان کم‌تر باشد.

۱۰۶

صفحه ی ۹۶ کتاب درسی ریاضی

ریاضی دوم دبستان

فصل ۴

۱۰۰

عددهای سه رقمی

آیا می دانید؟ دسته های پول در بانک به صورت صدتایی بسته بندی می شوند. در تصویر برای مثال ۱۰۰ اسکناس ۱۰۰ تومانی در یک بسته دیده می شود.

۱- با سه کارت که روی آن‌ها رقم‌های ۲ و ۳ و ۵ نوشته شده است، تمام عددهای سه رقمی را که می‌توان ساخت، درست کنید و مانند نمونه بنویسید. چند عدد سه رقمی درست شد؟

۲۳۵_

۲- حالا با سه کارت که روی آن‌ها رقم‌های ۷ و ۰ و ۹ نوشته شده است، تمام عددهای سه رقمی را که می‌توان ساخت، درست کنید.

این بار چند عدد سه رقمی درست شد؟

در هر دو حالت ۳ کارت داشتیم. چرا تعداد عددهای سه رقمی کمتر از مسئله ی قبلی است؟

۱- با سه کارت که روی آن‌ها رقم‌های ۲ و ۳ و ۵ نوشته شده است، تمام عددهای سه رقمی را که می‌توان ساخت، درست کنید و مانند نمونه بنویسید. چند عدد سه رقمی درست شد؟

۲۳۵ - ۲۵۳ - ۳۲۵ - ۳۵۲ - ۵۲۳ - ۵۳۲

۲- حالا با سه کارت که روی آن‌ها رقم‌های ۷ و ۰ و ۹ نوشته شده است، تمام عددهای سه رقمی را که می‌توان ساخت، درست کنید.

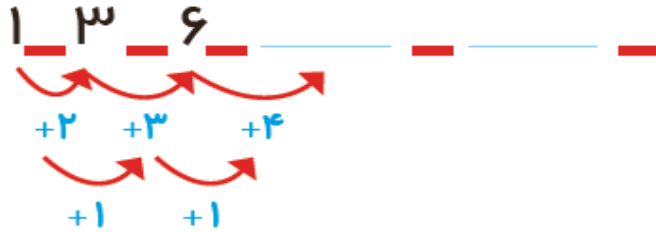

۷۰۹ - ۷۹۰ - ۹۰۷ - ۹۷۰

این بار چند عدد سه رقمی درست شد؟ ۴ عدد سه رقمی

در هر دو حالت ۳ کارت داشتیم. چرا تعداد عددهای سه رقمی کمتر از مسئله‌ی قبلی است؟ چون اگر کارت صفر را در جایگاه صدگان قرار دهیم، عددهای دو رقمی ساخته می‌شود یعنی صفر قبل از عدد خوانده نمی‌شود.

۱- الگوها را ادامه دهید.

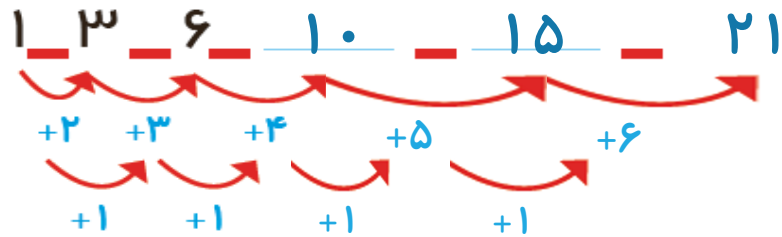

۲- هر شکل از چند کاشی مربع شکل درست شده است؟ الگوی آن را ادامه دهید.

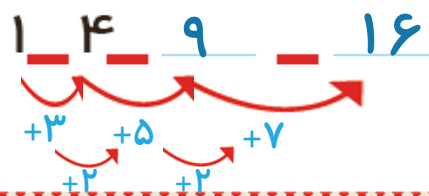

1 4 _ _ _

۱- الگوها را ادامه دهید.

۲- هر شکل از چند کاشی مربع شکل درست شده است؟ الگوی آن را ادامه دهید.

حذف حالت های نامطلوب

۱- با کارت های رقم های ۴، ۳ و ۹ تمام عددهای سه رقمی را بسازید و بنویسید.

بین عددهایی که نوشته اید، عددی بنویسید که: الف) کوچک ترین عدد باشد. _____

ب) رقم دهگان آن بیشتر از رقم یکان باشد و رقم صدگان کمتر از رقم یکان باشد. _____

ج) رقم صدگان کمتر از رقم یکان باشد. _____

۲- تمام عددهای سه رقمی را که با رقم های ۲ و ۴ و ۶ می توان نوشت، بنویسید به گونه ای که جمع رقم های یکان و صدگان آن برابر رقم دهگان باشد. این مسئله چند جواب دارد؟

حذف حالت های نامطلوب

۱- با کارت های رقم های ۴، ۳ و ۹ تمام عددهای سه رقمی را بسازید و بنویسید.

۹۴۳ - ۹۳۴ - ۴۹۳ - ۴۳۹ - ۳۹۴ - ۳۴۹

بین عددهایی که نوشته اید، عددی بنویسید که: الف) کوچک ترین عدد باشد. ۳۴۹

ب) رقم دهگان آن بیشتر از رقم یکان باشد و رقم صدگان کمتر از رقم یکان باشد. ۳۹۴

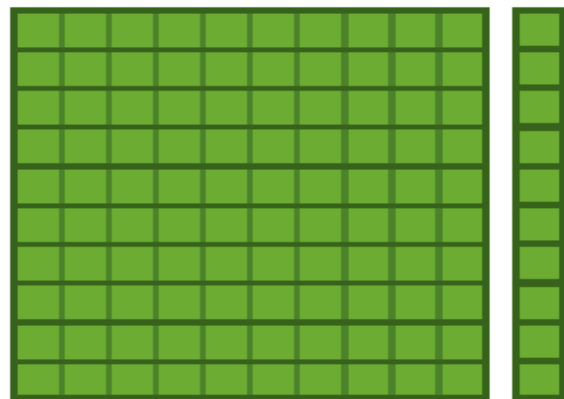
ج) رقم صدگان کمتر از رقم یکان باشد. ۴۳۹ - ۳۹۴ - ۳۴۹

۲- تمام عددهای سه رقمی را که با رقم های ۲ و ۴ و ۶ می توان نوشت، بنویسید به گونه ای که جمع رقم های یکان و صدگان آن برابر رقم دهگان باشد. این مسئله چند جواب دارد؟

۴۶۲ - ۲۴۲ - ۲۶۴

تقریب اعداد سه رقمی

یکان	دهگان	صدگان

۱- عددی را که شکل روبه‌رو نشان می‌دهد،
در جدول ارزش مکانی نشان دهید
و آن را از جدول خارج کنید.

فعالیت

هر بار یک دسته‌ی ده‌تایی اضافه کنید و جدول‌های بعدی را کامل کنید.

ی	د	ص

ی	د	ص

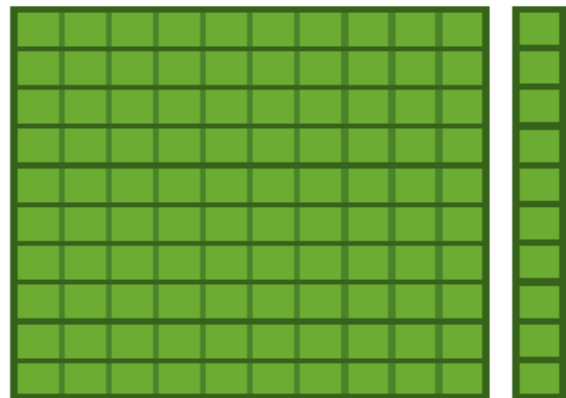
ی	د	ص

حالا به همین ترتیب، بدون جدول ارزش مکانی و با اضافه کردن دسته‌های ده‌تایی الگوی
عددی را ادامه دهید.

۱۳۰ _ ۱۴۰ _ _ _ _ _

۲- عددی را که چرتکه نشان می‌دهد، در جدول بنویسید و از آن خارج کنید.

تقریب اعداد سه رقمی

یکان	دهگان	صدگان
.	۱	۱

۱- عددی را که شکل روبه‌رو نشان می‌دهد،
در جدول ارزش مکانی نشان دهید
و آن را از جدول خارج کنید.

۱۱۰

هر بار یک دسته‌ی ده‌تایی اضافه کنید و جدول‌های بعدی را کامل کنید.

فعالیت

ی	د	ص
.	۲	۱
		۱۲۰

ی	د	ص
.	۳	۱
		۱۳۰

ی	د	ص
.	۴	۱
		۱۴۰

حالا به همین ترتیب، بدون جدول ارزش مکانی و با اضافه کردن دسته‌های ده‌تایی الگوی
عددی را ادامه دهید.

۱۳۰ _ ۱۴۰ _ ۱۵۰ _ ۱۶۰ _ ۱۷۰ _ ۱۸۰ _ ۱۹۰ _ ۲۰۰ _ ۲۱۰

۲- عددی را که چرتکه نشان می‌دهد، در جدول بنویسید و از آن خارج کنید.

۲- عددی را که چرتکه نشان می‌دهد، در جدول بنویسید و از آن خارج کنید:

ص	د	ی

حالا با اضافه کردن مهره‌ی صدتایی در چرتکه، جدول‌های ارزش مکانی بعدی را کامل کنید.

ص	د	ی

ص	د	ی

ص	د	ی

حالا بدون جدول ارزش مکانی به همین ترتیب با اضافه کردن مهره‌های ۱۰۰ تایی الگوی عددی را ادامه دهید.

۲۰۰، ۳۰۰، _____

روی محور اعداد زیر، عددهای ۳۰۰ و ۷۰۰ و ۹۰۰ را نشان دهید.

۲- عددی را که چرتکه نشان می‌دهد، در جدول بنویسید و از آن خارج کنید:

ص	د	ی
۱	۰	۰

۱۰۰

حالا با اضافه کردن مهره‌ی صدتایی در چرتکه، جدول‌های ارزش مکانی بعدی را کامل کنید.

ص	د	ی
۲	۰	۰

ص	د	ی
۳	۰	۰

ص	د	ی
۴	۰	۰

حالا بدون جدول ارزش مکانی به همین ترتیب با اضافه کردن مهره‌های ۱۰۰ تایی الگوی عددی را ادامه دهید.

۲۰۰ _ ۳۰۰ _ ۴۰۰ _ ۵۰۰ _ ۶۰۰ _ ۷۰۰ _ ۸۰۰ _ ۹۰۰

روی محور اعداد زیر، عددهای ۳۰۰ و ۷۰۰ و ۹۰۰ را نشان دهید.

به همین ترتیب می‌توانید عددنویسی را با اضافه کردن یکی‌ها یا ده‌تایی‌ها و صدتایی‌ها ادامه دهید و
عددهای سه رقمی را بنویسید.

کار در
کلاس

۱- از عدد ۱۰۳ تا ۱۱۴ را یکی یکی بنویسید.

۱۰۳ ۱۰۴ ۱۱۰

۲- از عدد ۵۳۱ تا ۵۴۲ را یکی یکی بنویسید.

۵۳۱ ۵۳۲

۳- از ۲۳۰ تا ۳۳۰ را ده تا ده بنویسید.

۲۳۰ ۲۴۰ ۳۰۰

۴- از ۲۰۰ تا ۹۰۰ را صد تا صد بنویسید.

۲۰۰ ۳۰۰ ۹۰۰

گاهی اوقات از تعداد تقریبی استفاده می‌کنیم، چون نیازی به تعداد واقعی نداریم. برای مثال می‌گوییم
این دبستان نزدیک به ۵۰۰ دانش‌آموز دارد. یعنی نیاز به بیان تعداد دقیق دانش‌آموزان نداریم و
همین قدر کافی است که بدانیم تعداد دانش‌آموزان از ۵۰۰ بیشتر است یا کمتر.

به همین ترتیب می‌توانید عددنویسی را با اضافه کردن یکی‌ها یا ده‌تایی‌ها و صدتایی‌ها ادامه دهید و
عددهای سه رقمی را بنویسید.

کار در
کلاس

۱- از عدد ۱۰۳ تا ۱۱۴ را یکی یکی بنویسید.

۱۱۴ ۱۱۳ ۱۱۲ ۱۱۱ ۱۱۰ ۱۰۹ ۱۰۸ ۱۰۷ ۱۰۶ ۱۰۵ ۱۰۴ ۱۰۳

۲- از عدد ۵۳۱ تا ۵۴۲ را یکی یکی بنویسید.

۵۴۲ ۵۴۱ ۵۴۰ ۵۳۹ ۵۳۸ ۵۳۷ ۵۳۶ ۵۳۵ ۵۳۴ ۵۳۳ ۵۳۲ ۵۳۱

۳- از ۲۳۰ تا ۳۳۰ را ده تا ده بنویسید.

۳۳۰ ۳۲۰ ۳۱۰ ۳۰۰ ۲۹۰ ۲۸۰ ۲۷۰ ۲۶۰ ۲۵۰ ۲۴۰ ۲۳۰

۴- از ۲۰۰ تا ۹۰۰ را صد تا صد بنویسید.

۹۰۰ ۸۰۰ ۷۰۰ ۶۰۰ ۵۰۰ ۴۰۰ ۳۰۰ ۲۰۰

گاهی اوقات از تعداد تقریبی استفاده می‌کنیم، چون نیازی به تعداد واقعی نداریم. برای مثال می‌گوییم
این دبستان نزدیک به ۵۰۰ دانش‌آموز دارد. یعنی نیاز به بیان تعداد دقیق دانش‌آموزان نداریم و
همین قدر کافی است که بدانیم تعداد دانش‌آموزان از ۵۰۰ بیشتر است یا کمتر.

عددهای زیر را مانند نمونه (با حذف رقم یکان و قرار دادن صفر به جای آن) به صورت تقریبی بنویسید.

$$۷۳۱ \longrightarrow ۷۳۰$$

$$۶۳۵ \longrightarrow$$

$$۵۹۶ \longrightarrow$$

عددهای زیر را با حذف رقم یکان و دهگان و قرار دادن صفر به جای آن‌ها به صورت تقریبی بنویسید.

$$۱۲۴ \longrightarrow ۱۰۰$$

$$۲۳۵ \longrightarrow$$

$$۴۱۷ \longrightarrow$$

عددهای زیر را مانند نمونه (با حذف رقم یکان و قرار دادن صفر به جای آن) به صورت تقریبی بنویسید.

$$۷۳۱ \longrightarrow ۷۳۰$$

$$۶۳۵ \longrightarrow ۶۳۰$$

$$۵۹۶ \longrightarrow ۵۹۰$$

عددهای زیر را با حذف رقم یکان و دهگان و قرار دادن صفر به جای آن‌ها به صورت تقریبی بنویسید.

$$۱۲۴ \longrightarrow ۱۰۰$$

$$۲۳۵ \longrightarrow ۲۰۰$$

$$۴۱۷ \longrightarrow ۴۰۰$$

۱۰	۲۰	۳۰						۱۰۰
۱۱۰	۱۲۰				۱۶۰		۱۸۰	۲۰۰
			۲۵۰					
		۳۴۰						
					۴۷۰			۵۰۰
	۶۳۰							
		۷۴۰						۸۰۰
				۸۶۰				
۹۱۰		۹۳۰				۹۸۰		😊

۱- با توجه به الگوهای عددی صفحات قبل، جدول اعداد روبه‌رو را کامل کنید.

چه الگوهایی را در این جدول می‌بینید؟ در کلاس گفت‌وگو کنید.

۲- با توجه به هر شکل، جاهای خالی را کامل کنید.
در این قندان در حدود _____ قند است.

در این کتابخانه در حدود _____ کتاب است.

صفحه ی ۶۶ کتاب درسی ریاضی

۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰	۱۰۰
۱۱۰	۱۲۰	۱۳۰	۱۴۰	۱۵۰	۱۶۰	۱۷۰	۱۸۰	۱۹۰	۲۰۰
۲۱۰	۲۲۰	۲۳۰	۲۴۰	۲۵۰	۲۶۰	۲۷۰	۲۸۰	۲۹۰	۳۰۰
۳۱۰	۳۲۰	۳۳۰	۳۴۰	۳۵۰	۳۶۰	۳۷۰	۳۸۰	۳۹۰	۴۰۰
۴۱۰	۴۲۰	۴۳۰	۴۴۰	۴۵۰	۴۶۰	۴۷۰	۴۸۰	۴۹۰	۵۰۰
۵۱۰	۵۲۰	۵۳۰	۵۴۰	۵۵۰	۵۶۰	۵۷۰	۵۸۰	۵۹۰	۶۰۰
۶۱۰	۶۲۰	۶۳۰	۶۴۰	۶۵۰	۶۶۰	۶۷۰	۶۸۰	۶۹۰	۷۰۰
۷۱۰	۷۲۰	۷۳۰	۷۴۰	۷۵۰	۷۶۰	۷۷۰	۷۸۰	۷۹۰	۸۰۰
۸۱۰	۸۲۰	۸۳۰	۸۴۰	۸۵۰	۸۶۰	۸۷۰	۸۸۰	۸۹۰	۹۰۰
۹۱۰	۹۲۰	۹۳۰	۹۴۰	۹۵۰	۹۶۰	۹۷۰	۹۸۰	۹۹۰	😊

۱- با توجه به الگوهای عددی صفحات قبل، جدول اعداد روبه‌رو را کامل کنید.

چه الگوهایی را در این جدول می‌بینید؟ در کلاس گفت‌وگو کنید.

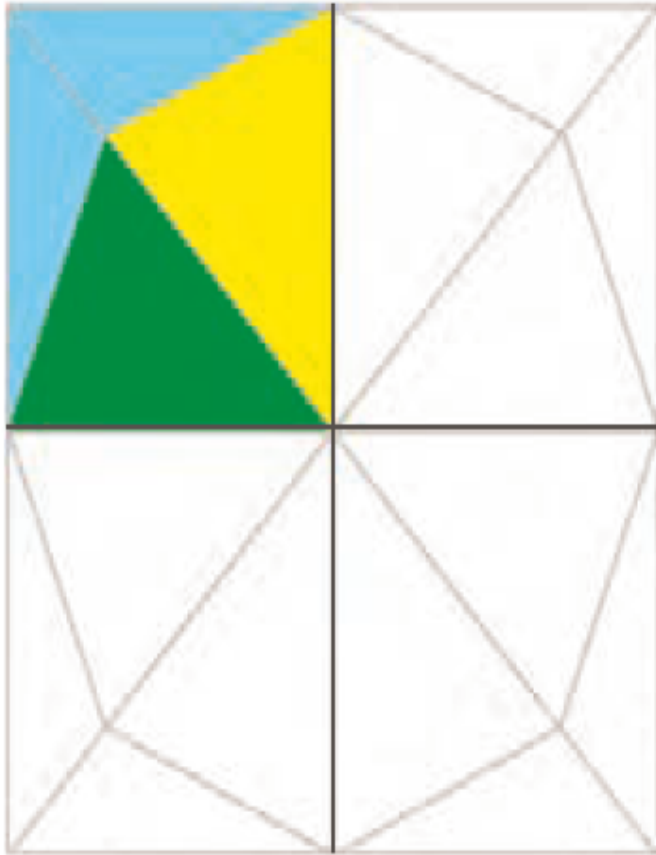

۲- با توجه به هر شکل، جاهای خالی را کامل کنید.
در این قندان در حدود ۴۰ قند است.

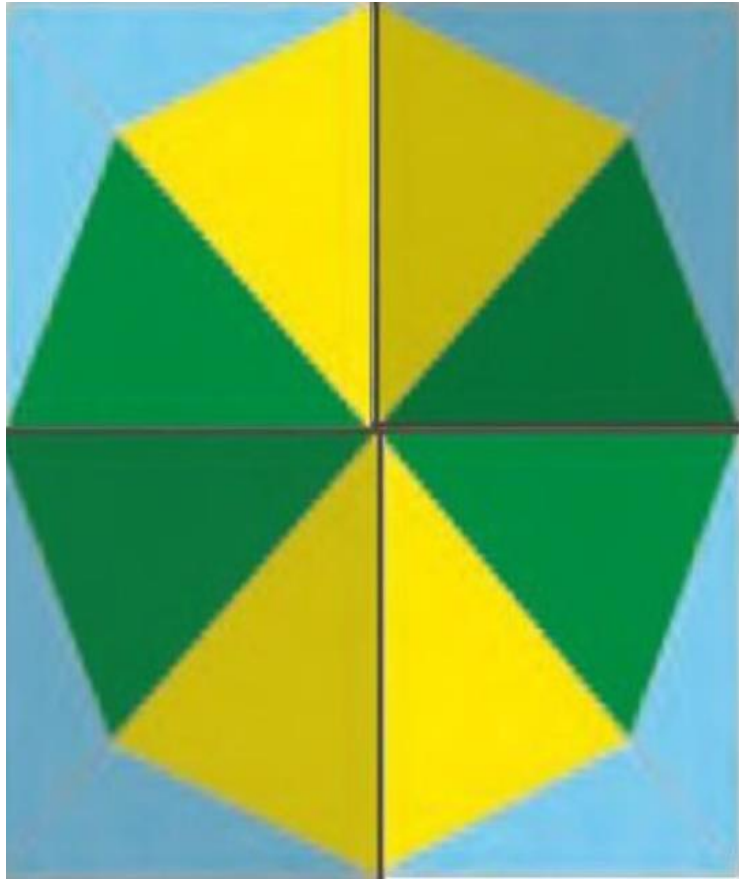
در این کتابخانه در حدود ۵۰ کتاب است.

صفحه ی ۶۶ کتاب درسی ریاضی

شکل را طوری رنگ کنید که به صورت افقی و عمودی تقارن داشته باشد.

شکل را طوری رنگ کنید که به صورت افقی و عمودی تقارن داشته باشد.